

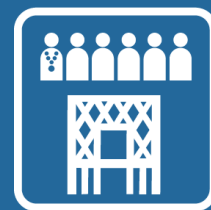

Jaarstukken 2019

gemeente
gouda

3.7 Bestuur en organisatie

Lasten in €
30.085

Baten in €
4.239

Percentage van totale uitgaven
11%

Waar staat het programma voor?

De gemeente Gouda staat met twee benen in de stad, werkt volop samen met bewoners en biedt initiatieven de ruimte. Het is hierbij belangrijk dat iedereen onderdeel is van de stad, in al zijn diversiteit. Daarom wordt actief gewerkt aan het stimuleren van bewonersinitiatieven en (burger-)participatie en is er aandacht voor diversiteit, integratie en burgerschap. Naast de samenwerking met de inwoners van de stad, behartigt Gouda haar belangen ook samen met de omliggende regio. Zowel met de gemeenten die direct om Gouda heen liggen als de "collega" steden Alphen aan den Rijn en Woerden is er op vele vlakken sprake van een constructieve samenwerking die al veel resultaat heeft opgeleverd.

Wat heeft Gouda bereikt?

Ruimte voor initiatieven

Burgers, ondernemers en organisaties kunnen contact opnemen met participatiemedewerkers wanneer zij initiatieven willen ontplooiën of willen reageren op projecten in de openbare ruimte. De wijkteams hebben een extra budget van € 20.000 besteed aan projecten op het gebied van groen, leefbaarheid en energietransitie.

Diversiteit, integratie en burgerschap

In 2019 is de Uitvoeringsagenda SamenLeven vastgesteld. Deze uitvoeringsagenda is de aanleiding geweest voor nieuwe initiatieven uit de stad. Ook is in januari de Charter Diversiteit ondertekend.

In november is er een Bruispunt Gouda georganiseerd door Gouda Bruist over "Allemaal Gouvenaars" en de vele initiatieven in de stad die werken aan de inclusieve samenleving.

Regionale samenwerking

In 2019 is gezamenlijk met de regio gewerkt aan de woonopgave en het verkeers- en vervoersplan. In november is de Regio Deal bodemdaling Groene Hart gesloten. Dit is tot stand gekomen vanuit de samenwerking Alphen-Gouda-Woerden en met inbreng van het Platform Slappe Bodem. Het Rijk stelt hiermee 10 miljoen euro beschikbaar voor de aanpak van bodemdaling, de partijen investeren gezamenlijk 20 miljoen euro in de Regio Deal bodemdaling.

Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

In 2019 heeft Gouda pot 210.000 euro uitgekeerd aan initiatiefnemers

In 2019 daalde het aantal statushouders met een uitkering tot 160

Raadsbrede samenwerking op 4 onderwerpen

3.7.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Ruimte voor initiatieven

Participatie

Op diverse plekken in de organisatie zijn medewerkers aangesteld voor bewonersparticipatie en initiatieven. Zo krijgen afdelingen meer oog en aandacht voor inbreng die belanghebbenden in de stad kunnen hebben. Inbreng in de zin van belangen, maar ook wensen en behoeften. Dergelijke betrokkenheid kan bijdragen aan de acceptatie van een plan of voornemen en het ook beter maken vanwege andere en verfrissende blikken. Door aandacht te hebben voor belanghebbenden en hen ook actiever te betrekken, wordt het laagdrempeliger voor hen om initiatieven aan te dragen.

Burgers, ondernemers en organisaties kunnen contact opnemen met de participatiemedewerkers wanneer zij initiatieven willen ontplooiën of willen reageren op projecten in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld als er behoefte is aan extra speeltoestellen, meer groen in een buurt of het plaatsen van borden, bankjes of plantenbakken. Of, in voorkomende gevallen, zelfs een andere weginrichting.

De gemeente stond open voor challenges in het kader van het Right to Challenge. Drie (groepen) bewoners hebben in 2019 een gesprek aangevraagd over het indienen van een challenge. Twee bewoners zijn voornemens in 2020 samen een plan in te gaan dienen. Na het aanleveren van informatie heeft een andere aanvrager besloten niet over te gaan tot definitieve aanvraag. Een derde aanvrager bleek op een andere manier zijn initiatief te kunnen verwezenlijken.

Goudse wijkteams

De Goudse wijkteams ontvingen ook dit jaar € 3.000 als werkbudget voor communicatie en kleine uitgaven. Om activiteiten van wijkteams die bijdragen aan de maatschappelijke opgaven op het gebied van veiligheid, leefbaarheid, energietransitie en groen mogelijk te maken, zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor 2019 en 2020. Voor € 20.000 konden de wijkteams gezamenlijke voorstellen indienen. Onder andere de volgende projecten zijn met dit budget gerealiseerd: gevelgedichten (Raambuurt), watertappunt Noorderhout (Plaswijck), Social Sofa (Nieuwe Park), geluidsabsorberende maatregelen in de Buhne (Achterwillens), geveltuintjes (Korte Akkeren), stroomopwekkende fiets voor speeltuin het Eiland (Oost), bijdrage aan Huttenbouwdorp (Gouda Noord), AED's in de wijk (Goverwelle), reanimatiecursus voor bewoners (Westergouwe).

GoudApot

Stichting GoudApot ontvangt 240.000 euro subsidie van de gemeente Gouda om inwonersinitiatieven te stimuleren in de stad. Vrijwillige medebewoners verstrekken geld en adviezen aan Goudse initiatiefnemers die de straat, de wijk of de stad een stuk leuker of beter wil maken. Alle aanvragen worden direct online gepubliceerd en de stichting verantwoordt haar uitgaven jaarlijks aan de gemeente. In 2019 is er circa 210.000 euro uitgekeerd door de stichting. Het bestuur zocht in 2019 naar een goede manier om ruimte te geven aan zowel terugkerende activiteiten als aan nieuwe initiatieven.

Diversiteit, integratie en burgerschap

In juli 2019 is de Uitvoeringsagenda SamenLeven 2019 vastgesteld door het College en toegezonden aan de gemeenteraad. Vanaf dat moment is met vele partijen in de stad overlegd over het gezamenlijk uitvoeren van de Agenda. De Uitvoeringsagenda is ook aanleiding geweest voor nieuwe initiatieven uit de stad, zoals een overleg tussen Raad van Kerken en moskeebesturen, en een initiatief voor een regulier overleg tussen scholen, kerken, moskeeen, politie en gemeente. Daarnaast verbindt en versterkt de Uitvoeringsagenda veel activiteiten van betrokken partijen in de stad op de gebieden diversiteit, inclusie en burgerschap. Een beknopte Visie op Samenleven is opgenomen in de Ontwerp Kadernota Sociaal Domein, die in 2020 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Ondertekenen van het Charter Diversiteit

In het kader van de Charter Diversiteit, die in januari 2019 door gemeente Gouda is ondertekend, zijn binnen de gemeentelijke organisatie trainingen/workshops gegeven over Diversiteit en Inclusie, en over het bevorderen en benutten van (cultuur)verschillen op de werkvloer.

Integraal werken aan samen-leven in Goudse buurten met een grote diversiteit

De samenstelling van de bevolking maakt soms dat sociale samenhang niet vanzelfsprekend is. Samen met onder meer bewoners, vrijwilligersorganisaties en professionals werkt de gemeente in de buurt aan een integrale aanpak om bewoners met elkaar in contact te brengen. Zo is, als onderdeel van de Uitvoeringsagenda SamenLeven, op 28 november een Bruispunt Gouda georganiseerd door Gouda Bruist over "Allemaal Gouwenaars" en de vele initiatieven in de stad die werken aan de inclusieve samenleving.

Actieplan tegen discriminatie

Op basisscholen zijn in totaal 15 gastlessen tolerantie en anti-discriminatie gegeven. Samen met de Regenboog Alliantie Gouda is via activiteiten en voorlichting vormgegeven aan Gouda Regenboogstad, bijvoorbeeld met de feestelijke opening van tentoonstelling With Pride in het Huis van de Stad, op Coming Out-dag 11 oktober. Daarnaast is met de Gender and Sexuality Alliances (GSA's) op VO-scholen verkend hoe een Gouda-breed contact tussen de verschillende GSA's kan worden vormgegeven. Met de stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding en onder meer Stichting 21 maart en de Regenboog Alliantie Gouda is ook in 2019 verkend hoe we de meldingsbereidheid bij discriminatie kunnen vergroten.

Gemeentelijke rol ten aanzien van inburgering statushouders

Vanaf 2020 hebben alle Nederlandse gemeenten, en dus ook Gouda, zelf de regie in de inburgering van statushouders. Als voorbereiding wordt bekeken hoe dit in Gouda ingevuld kan worden samen met de bestaande inburgeringsscholen en lokale initiatieven voor statushouders. Er wordt aangesloten bij gemeentelijke ontwikkelingen zoals de vernieuwing van de sociale dienst, het Taalhuis en ontwikkelingen binnen het sociaal domein en bij regionale samenwerkingsverbanden.

Burgerschap

De gemeente vindt het belangrijk dat iedere inwoner zich Gouenaar voelt en bijdraagt aan de samenleving. Kennis van de democratische rechtsstaat. Het nadenken over en bespreken van controversiële onderwerpen en het leren discussiëren zijn van grote waarde. Om die reden wordt er gewerkt met maatschappelijke partners aan de verankering van kritische denkvaardigheden en mensenrechten. Gouda participeert bijvoorbeeld, samen met lokale partners, in zowel de Week van Respect als de Nationale Respect Tour. Tijdens de Week van Respect (4-10 november) is in de Chocoladefabriek de Muur van Respect geopend. In de raadszaal is eind 2019 met 7 klassen van basisscholen het spel Democracy van ProDemos gespeeld en in de Chocoladefabriek is het spel Terra Nova: Minimaatschappij beschikbaar. Op deze twee manieren worden kinderen uitgedaagd na te denken over samenleven en democratie.

Toekomstvisie Gouda 2030

In 2019 is de Toekomstvisie Gouda licht goed! vastgesteld. In deze toekomstvisie staan vier ambities centraal die raken aan de kernkwaliteiten van Gouda, zoals een stad die innoveert vanuit historie en een stad met een belangrijke knooppuntfunctie. De positie van Gouda in de regio maakt daarvan een belangrijk onderdeel uit. De toekomstvisie geeft richting aan de ontwikkeling van Gouda. De komende periode wordt gewerkt aan de centrale opgaven van Gouda, waardoor we het gewenste toekomstbeeld een stap dichterbij brengen.

G40

De gemeente Gouda maakt onderdeel uit van het Grotestedennetwerk. Speerpunten binnen de G40 zijn onder meer de aanpak van de financiële problematiek in het sociaal domein, de voorbereidingen in relatie tot de Omgevingswet en de positionering van steden en regio's. Gouda positioneert zich op die onderwerpen die bijdragen de toekomstbestendigheid van de stad.

Regionale samenwerking

Op belangrijke dossiers wordt samengewerkt met diverse gemeenten in de omgeving van Gouda, zowel dichtbij als verder weg, zoals met Alphen aan den Rijn en Woerden. Regionale samenwerking is een belangrijk aspect van de Goudse Toekomstvisie.

Regio Midden-Holland

In de regio Midden-Holland werken de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas samen om de belangen van de regio te behartigen. Dit gebeurt in de vorm van een netwerksamenwerking en rond vijf inhoudelijke tafels. Als inhoudelijke basis is een aantal jaren geleden een gezamenlijke strategische agenda opgesteld. In 2019 is in de regio Midden-Holland gewerkt aan herijking van deze agenda.

In 2019 is verder gewerkt aan:

- Het intensiveren van de samenwerking met onderwijsinstellingen en ondernemers (triple helix agenda)
- Het gezamenlijk optrekken bij het bepalen van de woonopgave;
- Het realiseren van de afspraken uit het regionale verkeers- en vervoersplan (waaronder de versnelling van de A20 en invulling geven aan de getekende intentieverklaring A12 Gouda - De Meern) waarbij méér dan voorheen de samenhang tussen verschillende vervoersvormen (auto, OV en fiets) wordt gezocht (multimodaliteit);
- Het uitvoeren van het programma sociaal domein, waarin onder andere wordt ingezet op de transformatie in het sociaal domein, de verbinding tussen het onderwijsdomein en jeugdzorg, de voorbereiding op de overdracht van de centrumfunctie rondom maatschappelijke zorg en beschermd wonen en de aansluiting tussen doelgroepenvervoer en regulier vervoer;
- Gezamenlijke inzet op het thema klimaatadaptatie en energietransitie.

In maart 2019 is in samenwerking met het Nederlands Debat Instituut, een succesvol provinciaal verkiezingsdebat georganiseerd. Elf politieke partijen debatteerden met elkaar over de positie van regio Midden-Holland in de Randstad. Verder hebben er in 2019 diverse bijeenkomsten plaatsgevonden voor colleges of raden, gericht op de nieuwe strategische agenda van regio Midden-Holland of specifiek gericht op inhoudelijke thema's zoals de voorbereidingen voor de energietransitie.

Samenwerking met Alphen aan den Rijn en Woerden (AGW)

Er is een netwerksamenwerking met de gemeenten Alphen en Woerden. Deze samenwerking is georganiseerd rondom drie bestuurlijke tafels: Infra en bodem, Groene Hart Werkt! en Vrije tijd, Water en Groen. Binnen deze AGW samenwerking is eveneens gewerkt aan de voorbereiding van een nieuwe strategische agenda. In november 2019 vond een brede bestuurlijke conferentie plaats. Doel van deze conferentie was om met elkaar in gesprek te gaan over de thema's waar het Groene Hart zich de komende tijd op moet gaan richten. Dit aan de hand van de uitkomsten van een onderzoek door bureau Birch naar de kenmerkende kracht van het Groene Hart. Daarnaast heeft het Rijk in november 2019 de Regio

Deal bodemdaling Groene Hart gesloten met de 8 regionale overheden. Dit is tot stand gekomen vanuit de samenwerking Alphen-Gouda-Woerden en met inbreng van het Platform Slappe Bodem. Het Rijk stelt hiermee 10 miljoen euro beschikbaar voor de aanpak van bodemdaling, de partijen investeren gezamenlijk 20 miljoen euro in de Regio Deal bodemdaling.

3.7.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. Op die website staan alleen de actuele waarden. Om de waarden in perspectief te kunnen plaatsen, zijn in onderstaande tabel ook de relevante waarden uit de Goudse programmabegroting 2019-2022 opgenomen. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
	Wettelijke indicatoren op basis van eigen bronnen						
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2018	n.v.t.	n.n.b.		n.v.t.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	5,72	n.n.b.		6,2
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2018	€ 560	n.n.b.		€ 596
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2018	n.v.t.	n.n.b.	20%	21,9%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2019	7%	n.n.b.		7,4%

3.7.3 Wat heeft het gekost?

3.7.3.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2019 na 2e wijziging	Rekening 2019	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten	27.467	28.437	30.085	-1.648
Baten	-3.221	-3.610	-4.239	629
Saldo van baten en lasten	24.246	24.827	25.846	-1.019
Toevoegingen aan reserves (lasten)	557	620	620	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-748	-891	-748	-143
Gerealiseerd resultaat	24.054	24.555	25.718	-1.163

3.7.3.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2019 na 2e wijziging	Rekening 2019	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur lasten	3.461	3.891	4.823	-932
0.1 Bestuur baten	-61	-263	-310	48
Saldo	3.400	3.628	4.512	-884
0.2 Burgerzaken lasten	2.000	1.995	2.041	-46
0.2 Burgerzaken baten	-900	-896	-1.109	213
Saldo	1.100	1.099	932	167
0.4 Overhead lasten	21.998	22.551	23.221	-669
0.4 Overhead baten	-2.260	-2.451	-2.819	368
Saldo	19.738	20.100	20.402	-302
Totaal saldo taakvelden	24.238	24.827	25.846	-1.019

3.7.3.3 Verschillenverklaring

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
0.1 Bestuur	932.000	N		48.000	V	
BenW: In verband met de herberekening van de Appa-voorziening door een extern bureau moest de voorziening worden verhoogd. Deze toevoeging is € 1.130.000 hoger dan begroot. Daarentegen zijn de overige collegekosten (waaronder salarislasten, opleidingen enz.) € 107.000 lager dan vooraf ingeschat.	1.024.000	N	I			
Intergemeentelijke samenwerking: Naast een aantal kleinere posten (met een voordeel van € 28.000) is ook de afrekening over 2018 (in 2019 ontvangen) van de Regio Midden Holland € 63.000 voordelig uitgevallen.	91.000	V	I			
AGW-Tafel: In de jaarrekening 2019 van Gouda laat de exploitatie Samenwerking Alphen aan den Rijn - Gouda - Woerden (AGW-tafel) een batig saldo zien van per saldo € 86.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2020 opnieuw beschikbaar te stellen ter dekking van de meerjarenlasten.	63.000	V	I	25.000	V	I
Gemeenteraad: Het nadeel wordt veroorzaakt door een door het ministerie van BZK opgelegde hogere vergoeding van raadsleden en door toegenomen accountantskosten. Daarnaast kon een deel van de kosten van de twee burgemeester-wissels niet binnen de bestaande budgetten opgevangen worden.	56.000	N	I	10.000	N	I
Overig	6.000	N	I	33.000	V	I
0.2 Burgerzaken	46.000	N		213.000	V	
Reisdocumenten: Per saldo is er een voordeel op de baten en de lasten van € 69.000. In de begroting voor 2019 was rekening gehouden met de zogenaamde reisdocumentendip (i.v.m. de verlenging van de geldigheid van de documenten van 5 naar 10 jaar) maar de daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten was minder sterk dan vooraf ingeschat.	91.000	N	I	160.000	V	I
Burgerlijke stand: Een hoger aantal huwelijken heeft geleid tot per saldo een voordelig resultaat voor dit onderdeel.	11.000	N	I	33.000	V	I
Overig	56.000	V	I	20.000	V	I
0.4 Overhead	669.000	N		367.000	V	
Voor Portfoliomanagement en overige bedrijfsvoering is er meer uitgegeven aan automatiseringskosten.	577.000	N	I			
Veiligheid en Wijken, gedetacheerd personeel: De gemeente heeft extra inkomsten gekregen als gevolg van het detacheren van personeel. Hier staan voor hetzelfde bedrag lasten tegenover. Per saldo is dit nagenoeg budgetneutraal.	103.000	N	I	107.000	V	I
Contractmanagement MH: Door indexering en stijging van de loonkosten is de doorbelasting naar andere gemeenten hoger dan begroot.				54.000	V	I
INA applicaties: Er zijn meer baten ontvangen.				91.000	V	I
Overig	11.000	V	I	116.000	V	I

3.7.3.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1)	Bedrag	V/N	I/S
Reserve Organisatieontwikkeling: Deze reserve wordt breed ingezet ter dekking van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen. In 2019 is € 620.000 (conform begroting) aan deze reserve toegevoegd. De onttrekking binnen dit programma bedroeg € 648.000 (begroot € 791.000). Daarnaast is € 143.000 onttrokken binnen 'programma' Financiering en algemene dekkingsmiddelen.	143.000	N	I

De onttrekkingen aan de ROO zijn alleen geraamd op programma 7 terwijl ook een deel betrekking heeft op programma 8. De realisatie heeft plaatsgevonden op de juiste programma's waardoor bij beide programma's afwijkingen optreden ten opzichte van de begroting; Per saldo zijn de onttrekkingen aan de ROO op programma 7 en 8 echter conform de begroting.

3.7.3.5 Investeringen

Investeringen op basis van jaar gereed (bedragen * € 1.000)	Gepland 2019	Werkelijk 2019	Vershil
Automatisering	600	605	-5
Huisvesting	179	20	159
Overige kosten raad	489	0	489
TOTAAL	1.268	624	643

Toelichting op het investeringsoverzicht

Huisvesting

De vervanging van het meubilair is geïnventariseerd en zal daadwerkelijk plaatsvinden in 2020. Er is in 2019 begonnen met het plaatsen van nieuwe zonweringen maar dit is nog niet afgerond en loopt door in 2020. De vervanging van koffieautomaten is uitgesteld naar 2020 mede in verband met interne verhuizingen.

3.7.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Regio Midden-Holland	Regio Midden-Holland (RMH) is een samenwerkingsverband dat de belangen van de regio behartigt en bestuurlijke samenwerking in programma's bundelt.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en negen gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.

Regio Midden-Holland

In de regio Midden-Holland werken de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas samen. Daar ligt een formele GR (gemeenschappelijke regeling) aan ten grondslag, maar in de praktijk krijgt de samenwerking in toenemende mate een netwerk-karakter. Dit houdt in dat het uitgangspunt 'zinnvolle samenwerking' is. De nieuwe wijze van werken gaat uit van grotere betrokkenheid van gemeenten, gemeenteraden en externe partners. Uitgangspunt hierbij is een versterking van de belangenbehartiging, de lobby waarbij op de juiste strategische tafels de speerpunten uit de programma's van de regio geagendeerd kunnen worden.

Inhoudelijk is het netwerk binnen de regio Midden-Holland georganiseerd langs vijf tafels, namelijk (1) economie, onderwijs en arbeidsmarkt, (2) ruimte en wonen, (3) verkeer en vervoer, (4) sociaal domein en (5) duurzaamheid. In toenemende mate doen zich echter opgaven voor die de grenzen van elk van de tafels overstijgen en die vragen om een bredere aanpak en een stevigere verbinding tussen de tafels. Deze opgaven zijn de focus van de nieuwe strategische agenda voor Midden Holland.

In deze agenda zijn vier opgaven geformuleerd voor de periode vanaf 2020.

1. Op weg naar 2050: regio Midden-Holland energie- en klimaatneutraal
2. Vitale regio en bereikbare woon- en werklocaties
3. Toekomstbestendige economie
4. Voldoende en passende woningen van goede kwaliteit

Het formuleren van de gedeelde opgaven is een belangrijke stap in het regionaal samenwerkingsverband. Maar om deze samenwerking succesvol te laten zijn, blijven een aantal belangrijke randvoorwaarden belangrijk. Het gaat om het blijven inspelen op veranderingen door de agenda niet als een statisch gegeven te zien, maar als een adaptieve koers. Daarnaast moet het eigenaarschap over deze opgaven expliciet gemaakt worden, om te voorkomen dat zij tussen de tafels blijven 'hangen'. Een ander belangrijke randvoorwaarde is dat er binnen de regio Midden Holland, het besef is dat de rol van de overheid per opgave kan verschillen. Ook kunnen deze opgaven alleen goed opgepakt worden door strategische allianties aan te gaan met andere (maatschappelijke) partijen zoals woningcorporaties, energiemaatschappijen, onderwijsinstellingen etc. Tot slot blijft het een belangrijk aandachtspunt dat bij de uitvoering van de agenda er tussentijds gemonitord wordt op de voortgang en verantwoording wordt afgelegd over de bereikte resultaten. Daarbij is de verbinding tussen wat er regionaal gebeurt en waar lokale colleges en raden 'over gaan' van cruciaal belang.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende belastingverordeningen opgelegd.

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan door het hanteren van een eenduidige systematiek een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting 2019-2022 onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

Voorbeelden van kosten die tot de overhead worden gerekend zijn de salarislasten van leidinggevenden en van medewerkers van de afdeling financiën. Ook de exploitatielasten van het Huis van de Stad maken deel uit van de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, worden de overheadkosten centraal begroot. Voorheen werden deze kosten verdeeld over de programma's en niet apart inzichtelijk gemaakt.

De overheadkosten (inclusief het bedrag dat is toegerekend aan externe kostendragers) bedragen in het jaar 2019 € 23,2 miljoen en zijn daarmee 7,5% van de totale lasten (excl. mutaties reserves).

Voor het specificeren van de overheadkosten hanteert de gemeente Gouda een indeling in elf onderdelen.

Onderdeel	Toelichting
Directie	Kosten van de 3 directieleden en de bijbehorende management ondersteuning.
Primair proces	Loonkosten van het personeel die niet direct aan een taakveld kunnen worden toegerekend, zoals alle leidinggevenden in het primaire proces en ondersteuning in het primaire proces (managementassistentes en administratieve medewerkers).
Bestuursondersteuning en Communicatie	Kosten die worden ingezet ten behoeve van de interne en externe communicatie en de bestuursondersteuning.
Concernstaf	Kosten die gemaakt worden ten behoeve van interne controle en advies.
Informatisering en Automatisering	Kosten die gemaakt worden voor het aanschaffen van hardware- en software, licenties, onderhoud, systeem- en netwerk beheer, helpdesk, applicatiebeheer en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Ook vallen hier de telefoonkosten, de kopieerkosten en de kosten van DIV onder. Hiervoor zijn alle automatisering en ICT kosten doorgelopen en indien van toepassing direct toegerekend aan een taakveld. De overgebleven kosten zijn verantwoord onder overhead.
HRM	Kosten die gemaakt worden voor het personeelsbeheer, zoals de salariskosten van de HRM-medewerkers, de kosten van het personeelssysteem, concern brede opleidingskosten en trainingen, werving en selectie, arbodienst, OR, detachering en kosten organisatieontwikkeling.
Huisvesting	Kapitaallasten en onderhoud die betrekking hebben op het Huis van de Stad, alsmede waterverbruik, energiekosten, schoonmaakkosten, beveiliging en het onderhoud binnen het Huis van de Stad.
Facilitaire zaken	Kosten die betrekking hebben op het callcentrum, catering/ kantine, en portokosten.
Financiën	Kosten voor het voeren van de administratie, de planning- en controlfunctie en adviesfunctie op het gebied van financiën, treasury en fiscale zaken.
Inkoop	Kosten die worden gemaakt t.b.v. inkoop, waaronder ondersteuning aanbestedingen, ontwikkelen contractenbank en contractmanagement en de verzekeringen.
Juridische Zaken	Kosten die betrekking hebben op juridische zaken, zoals juridische advieskosten, proceskosten en schadevergoeding.

In het BBV is voor de grondexploitaties, investeringen en voorzieningen een uitzondering gemaakt voor wat betreft het centraal begroten en verantwoord van overheadkosten. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van de overhead zou leiden tot een nadelig resultaat. De jaarlijkse last zou dan namelijk ineens ten laste van het begrotingsresultaat moeten worden gebracht in plaats van deze toe te rekenen aan het grondbedrijf, de onderhoudsvoorzieningen en de investeringen. De overhead die door wordt berekend aan deze externe kostendragers bedraagt € 2,8 miljoen.

Toerekening overhead aan heffingen en tarieven

Doordat de overhead sinds de BBV wijziging op een apart overzicht wordt verantwoord en niet worden doorbelast aan de producten in het primaire proces, ontstaat een beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten binnen de programma's. Dit betekent niet dat de overhead buiten beschouwing wordt gelaten bij de berekening van de heffingen en tarieven. Deze wordt namelijk extracomptabel (buiten de boekhouding om) berekend ten behoeve van de tariefstelling en om aan te tonen dat de gemeente met deze heffingen geen winst maakt (voor 2019: 7,5%; was 2018: 8%). De toegerekende overhead aan de heffingen en tarieven maken onderdeel uit van de in dit onderdeel gepresenteerde kosten van overhead.

3.7.5.3 Specificatie overhead

De specificatie van de lasten en baten van overhead leidt tot de volgende overzichten.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2019 na 2e wijziging	Rekening 2019
Beheer openbare ruimte	62	194
Bestuurs- en managementondersteuning	1.236	1.368
Centraal juridische afdeling	1.634	1.473
Concernstaf	490	497
Cultuur, vastgoed en ontwikkeling	2.546	2.579
Directie algemeen	302	297
Directie Dienstverlening	0	0
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	747	763
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	169	135
Facilitaire Zaken	2.417	2.462
Financiën	251	284
Human resource management	2.345	2.548
Informatievoorziening en automatisering	6.145	6.722
Inkomen	404	428
Maatschappelijk beleid	451	245
Projecten openbare ruimte	67	154
Regionale dienstverlening sociaal domein	1.092	976
Ruimtelijk beleid en advies	215	313
Services	1.151	1.164
Stadstoezicht	62	-67
Veiligheid en wijken	176	224
Werk en Participatie	314	344
Zorg en welzijn	277	119
Totaal lasten	22.551	23.221

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2019 na 2e wijziging	Rekening 2019
Bestuurs- en managementondersteuning	0	0
Centraal juridische afdeling	-70	-57
Cultuur, vastgoed en ontwikkeling	-3	-5
Facilitaire Zaken	-484	-517
Financiën	0	-18
Human resource management	0	-50
Informatievoorziening en automatisering	-1.119	-1.210
Inkomen	0	-5
Maatschappelijk beleid	-18	-17
Netwerk Sociaal Domein Midden Holland	0	0
Regionale dienstverlening sociaal domein	-757	-811
Ruimtelijk beleid en advies	0	-3
Stadstoezicht	0	-18
Veiligheid en wijken	0	-107
Werk en Participatie	0	-1
Totaal baten	-2.451	-2.819

3.7.5.4 Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moeten worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

omschrijving	Begroting 2019 na 2e wijziging	Rekening 2019
Totale overheadkosten (programma totaal)	22.551	23.221
Toerekening externe kostendragers	-2.451	-2.819
Totale overheadkosten (excl toerekening)	20.100	20.402
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	269.249	271.860
Berekend overheadpercentage	7,5%	7,5%
Overheadpercentage gebruikt voor toerekening aan heffingen en tarieven	5,0%	5,0%

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat het programma voor?

Lasten in €
7.129

Baten in €
190.646

Percentage van totale uitgaven
3%

In de zeven programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten, die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen, de financiering, onvoorziene uitgaven en stelposten en ook de vennootschapsbelasting. Deze maken deel uit van de Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.